

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4314949 Psicologia General Sanitària	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Sergi Ballespi Sola

Correu electrònic: Sergi.Ballespi@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

No hi ha pre-requisits. **Es recomana adjudicar i iniciar el TFM durant el segon semestre del MUPGS** per tal que pugui tenir quasi un any de recorregut, en especial en aquells casos en què es fa en el marc d'un equip multidisciplinar, en què cal coordinar-se amb altres professionals, o en els casos en què el TFM depèn d'un treball de camp. En tots aquests casos, és molt recomanable que, en el projecte de TFM amb què s'adjudica la plaça, **l'estudiant s'asseguri que el TFM podrà realitzar-se en el temps disponible i podrà defensar-se al mes de febrer**, coincidint amb la finalització del MUPGS.

Objectius

La filosofia del TFM és **enfrentar l'estudiant amb un problema real d'investigació** relacionat amb la psicologia general sanitària, bé sigui unint-se a un equip d'investigació per a contribuir a una línia ja endegada, o bé identificant, amb l'ajuda del/s tutor/s, una necessitat, problema o mancança d'interès sanitari.

Donat que entre les competències del futur psicòleg sanitari hi ha les vinculades a la **investigació**, el TFM pretén **professionalitzar el futur Màster en Psicologia General Sanitària en matèria d'investigació**, i no tant en el sentit de convertir-lo en un professional productor de ciència, professió per a la qual capaciten els Màsters en Recerca i els Doctorats, sinó en el sentit de convertir-lo en un professional capaç de consumir ciència, és a dir, capaç de buscar, trobar, llegir, entendre i aprofitar fonts d'informació amb base científica per tal de donar resposta a necessitats i problemes sanitaris. Per aconseguir aquest propòsit, el TFM situa l'estudiant en posició de desplegar i combinar totes les habilitats desenvolupades fins al moment per tal de 1) resoldre el problema o pregunta que abordi i, d'aquesta manera, 2) demostrar que posseeix la capacitat per a la qual l'acreditarà el MUPGS: la d'utilitzar els seus coneixements i habilitats per resoldre problemes reals.

En el context de validar-se com a futur professional capaç d'investigar en el seu context aplicat, l'estudiant esdevé **un actiu important** per a la recerca, tant per a aquells equips que ja tinguin línies consolidades com per a les potencials línies emergents.

Competències

- Adquirir, desenvolupar i posar en pràctica un concepte de salut integral, en el qual tinguin cabuda els components biopsicosocials d'aquesta, d'acord amb les directrius establertes per l'OMS.
- Analitzar críticament i utilitzar les fonts d'informació clínica.
- Aplicar els fonaments de la bioètica i el mètode de deliberació a la pràctica professional, ajustant el propi exercici com a professional sanitari al que disposa la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.
- Coneixement de les obligacions i les responsabilitats del personal sanitari relatives a la confidencialitat de la informació i de la protecció de dades personals dels pacients.

- Formular hipòtesis de treball en recerca i recollir i valorar de manera crítica la informació per resoldre problemes aplicant el mètode científic.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Saber comunicar i comunicar-se amb altres professionals, i dominar les habilitats necessàries per treballar en equip i en grups multidisciplinaris.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Resultats d'aprenentatge

1. Conèixer i aplicar els criteris de qualitat de les fonts documentals seleccionades i del material clínic.
2. Discriminar quins mètodes i dissenys de recerca són més apropiats per donar resposta a una hipòtesi en el context del treball de final de màster.
3. Dissenyar i fer presentacions públiques.
4. Efectuar una anàlisi multidimensional multinivell dels processos de salut-malaltia.
5. Formular adequadament preguntes, objectius i hipòtesis de recerca per resoldre problemes en el context del treball de final de màster.
6. Integrar perspectives i enfocaments en els processos de salut-malaltia.
7. Justificar les fonts d'informació clínica utilitzades (proves d'avaluació, guies clíniques, informadors, programes de tractament, etc.) per dur a terme el treball de final de màster.
8. Planificar i dur a terme una recerca documental sistemàtica que permeti extreure evidències científiques.
9. Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
10. Que els estudiants sàpiguin comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
11. Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
12. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
13. Recollir i analitzar la informació de manera coherent amb els objectius i les hipòtesis de la recerca, i interpretar adequadament els resultats obtinguts, reconeixent-ne l'impacte en les persones i les comunitats, en el context del treball de final de màster.
14. Reconèixer i descriure els determinants de la salut des d'una perspectiva biopsicosocial.
15. Redactar el treball seguint les normatives ètiques per a la pràctica professional i la recerca en el camp
16. Respectar la confidencialitat de les dades utilitzades o recollides.
17. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
18. Utilitzar les bases de dades documentals i bibliogràfiques per obtenir informació pertinent per a l'objectiu del treball de final de màster i el camp d'actuació professional.

Continguts

El TFM es pot dur a terme mitjançant 3 formats d'acord amb les necessitats, interessos i possibilitats de cada estudiant i del/s seu/s tutor/s

A.

La primera modalitat de treball és la **revisió sistemàtica**. Donat que la revisió sistemàtica sovint es confon amb la revisió bibliogràfica no sistemàtica, a continuació es detallen les característiques d'aquesta metodologia.

La revisió sistemàtica permet sintetitzar i informar sobre l'estat actual de la recerca sobre un tema, utilitzant procediments sistemàtics i explícits d'identificació, selecció i valoració crítica de les investigacions rellevants. A més, les revisions sistemàtiques permeten identificar relacions, contradiccions, absències i inconsistències en la literatura científica, així com suggerir nous treballs per resoldre les problemàtiques plantejades. Quan la revisió sistemàtica utilitza índexs estadístics per quantificar els resultats dels estudis empírics integrats en ella, així com mètodes estadístics per analitzar i sintetitzar aquests resultats, llavors parlem de revisions sistemàtiques amb metanàlisi, o simplement de metanàlisi. Aquesta metodologia permet, per tant, superar les limitacions de les revisions bibliogràfiques tradicionals, de caire narratiu i sense sistemàtica, mitjançant l'aplicació de les mateixes normes de rigor científic que s'exigeixen a un treball empíric: objectivitat, sistematització i replicabilitat dels resultats. Per últim, cal destacar que, tot i no requerir d'un treball de camp, i atès que l'actualització del coneixement és un pilar fonamental de la justificació d'un nou projecte, aquesta modalitat de treball pot contribuir de forma important a l'avenç de les línies de recerca. Les bases a seguir per al desenvolupament d'un treball d'aquest tipus poden consultar-se a la Institució PRISMA (www.prisma-statement.org).

B.

El TFM també pot ser un **estudi empíric** que abordi una pregunta d'investigació rellevant i que prendrà la forma d'un article científic convencional. Aquest format ajuda a l'estudiant a familiaritzar-se amb els processos d'una recerca (disseny, treball de camp, anàlisi estadística, redactat) i pot donar peu a una presentació en un congrés o a una publicació si el resultat final té suficient qualitat. Seria indicat per a casos en què el TFM pugui començar prou d'hora com per fer possible el treball de camp (modalitat B1) o per casos en què ja existeix una base de dades susceptible de ser explotada (modalitat B2). La modalitat B1 implica que, una vegada revisat l'estat de la qüestió entorn d'un tema, cal elaborar un disseny amb metodologia científica i un pla de treball per a executar-lo i fer així un avenç entorn del tema plantejat. Requereix, doncs, coneixements de metodologia i habilitats per a l'anàlisi de dades quantitatives o qualitatives. La modalitat B2 implica que, si les dades han estat òptimament recollides de cara a respondre la pregunta que es vol contestar, es requereix un nivell avançat de processament i anàlisi de dades per depurar i/o explotar adequadament una base de dades ja existent. En ambdós casos es recomana disposar d'un tutor o co-tutor metodològic i editar-lo d'acord amb l'estil APA (www.apastyle.org).

C.

Finalment, pot tractar-se d'un **treball de producte**, que inclouria tots aquells treballs l'objectiu dels quals sigui desenvolupar un nou instrument o mètode d'avaluació, una nova modalitat o sistema d'intervenció, la millora d'un procés, nous materials terapèutics, un programa, un tutorial, o qualsevol altra conseqüència palpable amb utilitat directa per a la psicologia sanitària, sigui en relació als pacients o usuaris, als treballadors o agents sanitaris, o bé a altres elements del sistema sanitari susceptibles de beneficiar-se del coneixement psicològic. Aquest treball no té per què ser una contribució al coneixement científic, com en el cas dels treballs tipus 2, sinó que pretén utilitzar el coneixement científic ja existent per atendre una necessitat. Seria, per tant, una aplicació del coneixement científic ja existent. Segons fins on arribi, aquesta modalitat pot consistir en: a) Justificar la necessitat d'un nou producte (tractament, infraestructura, procediment, protocol, eina, aplicació, espai...) i establir com hauria de ser (projecte del producte); b) desenvolupar el nou producte (s'executa el projecte materialitzant el nou producte); c) S'explica a més, com caldria procedir per provar l'eficàcia o validesa del nou producte (projecte d'estudi empíric); d) es porta a terme l'estudi empíric de l'eficiència o la validesa del producte desenvolupat.

La modalitat de treball ha de ser escollida lliurement per l'estudiant i/o el/s seu/s tutor/s amb la finalitat de poder realitzar un bon TFM, sempre garantint que el TFM sigui factible en el temps estipulat per a la seva durada i que pugui ser presentat per a avaluació i defensat al final del MUPGS (final del tercer semestre).

Metodologia

El TFM compta amb quatre característiques que el distingeixen dels altres mòduls:

- 1) **Té un caràcter eminentment autònom**, és a dir, l'estudiant ha d'assumir la major part de les 300h que abracen el seu TFM (279 hores de treball autònom).
- 2) **La docència del TFM és no dirigida** i es basa en l'acció tutorial. L'estudiant no assisteix a classe sinó que és assistit pel/s seu/s tutor/s i té contacte amb la resta d'estudiants a través de l'aula virtual.
- 3) Per fer-ho, s'espera que l'estudiant desplegui, desenvolupi i integri **un gran nombre de competències** desenvolupades prèviament (durant el grau, la resta de mòduls del MUPGS i el contacte amb els tutors). El TFM ha de ser la prova que l'estudiant pot integrar el que ha après i posar-ho al servei d'abordar una realitat complexa, resoldre problemes, i mostrar que pot seguir amb la seva formació autodidacta.
- 4) **Implica un gran nombre d'agents**, ja que cada TFM serà supervisat per un o dos tutors (del campus i/o dels centres sanitaris de pràctiques) i sotmès a avaluació davant d'un tribunal extern.

Donades aquestes particularitats, la metodologia docent del mòdul de TFM és diferent de la d'altres mòduls convencionals. A grans trets, per portar a terme el TFM cal tenir en compte:

- Que tot i que es matricularà al tercer semestre del MUPGS, és molt recomanable adjudicar-lo i començar-lo abans, preferiblement a l'inici del segon semestre. Iniciar el TFM un cop matriculat implicaria realitzar-lo en les 10 setmanes que van desde la matrícula fins a les vacances de Nadal; tractant-se d'un treball de 300 hores això implica un ritme de treball de 30h setmanals i 2h de tutorització setmanal. Per evitar aquest ritme de treball, impossible de seguir per als tutors, i millorar la qualitat dels TFMs, es recomana a) adjudicar-lo i iniciar-lo tant d'hora com sigui possible, preferentment cap a l'inici del segon semestre del MUPGS, b) procurar escollir un TFM viable, que puguis ser realitzat en 10 mesos i que es pugui defensar adequadament al final del MUPGS (final del tercer semestre), i c) procurar fer un cronograma realista, en adjudicar la plaça, a fi que sigui possible respectar-lo.

- Com ja s'ha dit, la metodologia del TFM passa per un treball eminentment autònom en el que l'estudiant integra competències i desenvolupa la seva capacitat d'autoaprenentatge i resolució de problemes amb l'ajuda de l'acció tutorial, és a dir, amb la supervisió d'un o dos tutors que dirigiran les seves passes i l'ajudaran a trobar formes de resoldre els obstacles.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Avaluació i coordinació	1	0,04	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Supervisades			
Acció tutorial	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Tipus: Autònomes			
Desenvolupament del TFM	276,5	11,06	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18

Avaluació

La taula 1 plasma l'estructura i calendari d'aquest procés d'avaluació, detallat més avall.

Taula 1 Estructura de l'avaluació continuada del TFM

Moment avaluatiu	Data	Evidència d'aprenent.	Títol	Pes	Agent	S'avaluen competències vinculades a
1	7-17 Feb 2017	1	Informe	65%	Tutor	Manuscrit complet i capacitat d'adaptar-lo per a difusió
2	20-24 Feb 2017	2a	Defensa	25%	Avaluador	Presentació oral
		2b	Nota de premsa	10%		Difusió

Notes: *En un marc d'avaluació continuada estudiant i tutor poden rubricar seguiments tantes vegades com vulguin amb les mateixes rúbriques amb què s'avaluaran les evidències al final del semestre.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Defensa oral	25	0,5	0,02	3, 4, 5, 6, 9, 10, 11, 14, 16, 17
Informe	65	1,5	0,06	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
Nota de premsa	10	0,5	0,02	5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16

Bibliografia

www.prisma-statement.org

<http://www.apastyle.org>